

Az orosz–ukrán konfliktus hatása a visegrádi együttműködésre

2021. február 24-én az orosz csapatok támadást indítottak Ukrajna ellen. A legrosszabb forgatókönyv érvényesült, a teljes körű katonai invázió. Az EU külügyminiszterei átfogó szankciós csomagot fogadtak el Oroszországgal szemben. A konfliktus a kelet-közép-európai régió politikájára, illetve a visegrádi együttműködésre is jelentős hatással van. Milyen álláspontot képviseltek az egyes V4-államok a konfliktus eszkalálódása során, hogyan érinti a háború a visegrádi országokat, és miként van ez hatással a térségi együttműködésre?

Bár a kelet-ukrajnai konfliktus 2014 óta napirenden van, és az év eleje óta folyamatosan fokozódott a feszültség Oroszország és Ukrajna között, a hazai szakértők többsége kevés esélyt adott az ilyen teljes körű invázió megvalósulására. Február 24-én ez mégis megtörtént.¹ A konfliktus különösen jelentősen érinti a kelet-közép-európai régiót és a visegrádi együttműködés államait, hiszen ez az övezet a katonai konfliktus határvidéke, így nem csupán a potenciális² menekültáradat,³ de a mindenkor orosz fenyegetettséggel szembeni egységes NATO-fellépés szükségessége és a keleti határvidék megerősítése is érintetté teszi a régió államait a krízisben. Ezenfelül az orosz megszállásra adott szankciók⁴ is rendkívüli mértékben befolyásolják⁵ ezen államok mindennapi működését és gazdasági helyzetét.

A konfliktus eszkalálódása a visegrádi együttműködés belső kohézióját is érintette. Az elmúlt években és hónapokban a V4-országok közül Lengyelország, Szlovákia és Csehország a külpolitikai retorika tekintetében határozottan oroszellenes – és ezzel párhuzamosan feltétlenül ukránbarát – álláspontot

¹ Miszlivetz Áron: [Európa csendes, újra csendes, avagy háború Európában](https://ludovika.hu/2022/02/25/eurropa-csendes-ujra-csendes-avagy-haboru-europaban/). *Ludovika.hu*, 2022. február 25.

² Veres Kristóf György: [Not Just Gas: Why Europe Is Reluctant to Follow the U.S. on Ukraine](https://www.thenationalint.com/2022/02/28/not-just-gas-why-europe-is-reluctant-to-follow-the-u-s-on-ukraine/). *The National Interest*, 2022. február 28.

³ Nagyszelmenc: [Helyszíni képriport az ukrán-szlovák határról](https://www.hadiallapot.hu/2022/02/25/helyszini-keprijort-az-ukran-szlovak-hatarrol/). *Ma7*, 2022. február 25.; [sokan menekülnek Kárpátaljáról Magyarországra](https://www.euronews.com/hu/2022/02/24/sokan-menekulnek-karpataljarol-magyarorszagra/). *Euronews*, 2022. február 24.

⁴ [Rendkívüli EU-csúcs: célba vették Oroszországot az új szankciók](https://www.portfolio.hu/2022/02/24/rendkivuli-eu-csucs-celba-vettek-roszorszagot-az-uj-szankciok/). *Portfolio*, 2022. február 24.

⁵ [A volt orosz elnök belengetett egy olyan gázarat, ami biztosan fájni fog Európának](https://www.hvg.hu/2022/02/22/a-volt-orosz-elnok-belengetett-egy-olyan-gazarat-ami-biztosan-fajni-fog-europanak/). *Hvg.hu*, 2022. február 22.

képviselt, hasonlóan az EU tagállamainak többségéhez és az Egyesült Államokhoz. A magyar álláspont azonban ennél árnyaltabb volt, egészen a katonai offenzíva megkezdéséig.

Csehország vezetése az elmúlt időszakban határozottan kiállt⁶ Ukrajna mellett, és általánosságban Oroszország kapcsán többször kemény hangot ütött meg, különösen azok után, hogy 2021 áprilisában felmerült a megalapozott gyanú, hogy az oroszoknak részük volt a 2014-ben a vrběticei lőszeraktárban történt robbanásokban,⁷ ami után Prága 18 orosz diplomatát utasított ki. A cseh külpolitika ezen irányvonalán az oroszbarát⁸ államfő, Miloš Zeman sem tudott változtatni. Ezenfelül, ahogyan erről korábban írtunk,⁹ a júliustól az EU Tanácsának soros elnöki tisztségét ellátó új cseh kormány nagyobb figyelmet fordít a nyugat-európai kapcsolatok mélyítésére és az európai politikai fősodorhoz való közeledésre. Ehhez szorosan kapcsolódik Ukrajna aktív támogatása a konfliktusban Oroszországgal szemben. Petr Fiala cseh miniszterelnök éppen a szakadár területek orosz elismerése előtt egy nappal, február 20-án azt nyilatkozta¹⁰ a CT24 közszolgálati hírtelevízióban, hogy Európa egy lépésre van a háborútól.

Szlovákia hasonló külpolitikai irányvonalat képvisel a konfliktus kapcsán. Ez különösen igaz a személyes meggyőződésében is markánsan atlantista Ivan Korčok vezette szlovák külügyre. Az erőteljes nyugati orientáció – és ezen lojalitás látványos demonstrálása – a mindenkori szlovák kormány sajátja, annak ellenére, hogy a szlovák lakosság számottevő része erősen oroszbarát,¹¹ amit az is jól szemléltet, hogy a szlovákok jelentős része a mostani orosz–ukrán konfliktus elmérgesedésében is elsősorban a NATO-t tartja felelősnek.¹² A Szlovákia és az Egyesült Államok közti védelmi együttműködési

⁶ Balog B. Jenő: [Fiala: Csehország egyértelműen Ukrajna oldalán áll. Biztonságpiac](#), 2022. február 8.

⁷ [Kémbostrány Csehországban: a 29155-ös egység. Szabad Európa](#), 2021. április 18.

⁸ Németh Árpád: [Miloš Zeman, a cseh elnök, aki szakított Havel örökségével. Euronews](#), 2021. április 21.

⁹ Tárnok Balázs: [Veszélyt jelent-e a V4 egységére az új cseh kormány? Európa Stratégia Kutatóintézet](#), 2022. január 25.

¹⁰ [„Európa egy lépésre van a háborútól”. Portfolio](#), 2022. február 20.

¹¹ Kiss Balázs: [Szlovákia a leginkább oroszpárti V4-es ország. Infostart](#), 2019. szeptember 23.

¹² Michal Hudec: [Most Slovaks Hold NATO Responsible for Tension in Ukraine. Euractiv](#), 2022. január 31.

egyezményről (DCA) szóló szerződés is rendkívül heves¹³ politikai vitákat¹⁴ váltott ki az országban, amely során számos politikai szereplő¹⁵ és a lakosság jelentős része is Oroszország mellett foglalt állást. Ez azonban nem befolyásolta sem a korábbi, sem pedig a mostani szlovák kormány elkötelezetten nyugati és amerikai barát irányvonalát. Az orosz agresszió különös módon durva magyarellenes hangoknak is teret adott. A kormánypárti OLaNO képviselője, Andrej Stančík az országban uralkodó oroszparti hangulat kapcsán a magyar megszállás veszélyével fenyegetett:¹⁶ „Putyin kijelentette, Ukrajna mindig orosz volt, és sok szlovák tapsolt neki. Akkor is tapsolni fognak, ha Magyarország vezetője jelenti ki, hogy Szlovákia mindig magyar volt?”

Lengyelország történelmi okokból fakadóan is a visegrádi csoport legkarakteresebben oroszellenes politikát folytató állama. Ez a mostani konfliktus esetében is világosan látszik. A háború kitöréséig az Oroszországgal kapcsolatos viszony a legszembetűnőbb eltérés volt Varsó és Budapest politikájában, és ez hatással volt a Magyarországgal fenntartott szoros politikai együttműködésre is. A lengyel külügyminiszter-helyettes, Marcin Przydacz 2022. február 10-én a *Gazeta.pl* hírportál élő podcastjében nehezményezte¹⁷ a magyar kormány Oroszországgal kapcsolatos politikáját, és a lengyel–magyar együttműködést az uniós politikával szemben taktikai szövetségként jellemezte. Az európai viszonylatban is jelentősnek számító The Polish Institute of International Affairs jelentése¹⁸ szerint az Oroszországot semleges gazdasági partnernek tekintő budapesti álláspont szembe megy Lengyelország, a V4, a NATO és az EU érdekeivel. Ehhez hasonlóan a lengyel elektronikus sajtó – politikai oldaltól függetlenül – lengyel szempontból negatívan¹⁹ értékelte Orbán Viktor moszkvai útját.

Magyarország az orosz katonai invázió kezdetéig a tárgyalás és a békés megállapodás szükségességét, a kölcsönös előnyökön és tiszteleten alapuló

¹³ Renczes Ágoston: *Itt egy hazaáruló lakik – listázzák és az otthonaiknál zaklatják Szlovákiában a képviselőket, akik megszavazták a védelmi megállapodást az USA-val. Azonnali*, 2022. február 14.

¹⁴ *Jóváhagyta a parlament az ellentmondásos szlovák–amerikai védelmi egyezményt. Magyar Nemzet*, 2022. február 9.

¹⁵ Sinkovics Ferenc: *Moszkva ellen, Moszkva mellett? Demokrata*, 2022. február 21.

¹⁶ Kolek Zsolt: *OLaNO-s képviselő az ukrán válságról: Mi lesz, ha Orbán is azt mondja, Szlovákia mindig magyar volt? Ma7*, 2022. február 22.

¹⁷ Domány András: *Ukránellenes magyar lépésekről és orosz befolyásról beszélt a lengyel külügyminiszter-helyettes. Hvg.hu*, 2022. február 10.

¹⁸ Veronika Jóźwiak: *Hungary's Relations with Russia. PISM*, 2021. november 19.

¹⁹ Vass István: *Feláldozza-e Orbán a V4-ket Moszkváért? #moszkvater*, 2022. február 15.

együttműködés fontosságát hangsúlyozta²⁰ Oroszország kapcsán. Ezt az elvi megközelítést volt hivatott szolgálni Orbán Viktor miniszterelnök moszkvai látogatása.²¹ Magyarország ráadásul 2017 óta folyamatosan vitában áll²² Ukrajnával a nemzeti kisebbségek, így a kárpátaljai magyarok kisebbségi jogainak csorbítása miatt.

Egyértelmű változást a magyar kormány kommunikációjában a szakadár köztársaságok Oroszország által történő elismerése, illetve az ezt követő orosz invázió hozott. Ezzel Budapest is egyértelműen jelét adta, hogy bár elkötelezett a diplomáciai megoldás mellett, a Kreml vörös vonalat lépett át a háború megindításával. Az orosz katonai inváziót Budapest – a többi visegrádi országhoz hasonlóan – határozottan elítélte.²³ Orbán Viktor miniszterelnök továbbá biztosította²⁴ az Európai Tanács elnökét, hogy Magyarország részese lesz a közös uniós fellépésnek, valamint Zelenszkij ukrán elnököt is,²⁵ hogy Magyarország kiáll Ukrajna területi integritása mellett, és támogatni fogja az uniós szankciókat Oroszországgal szemben. Ezt a magyar miniszterelnök később is megerősítette, azt ígérve,²⁶ hogy semmilyen Oroszország ellen irányuló uniós szankciót nem fog blokkolni. Így például Magyarország is támogatja²⁷ Oroszország levágását a SWIFT nemzetközi fizetési hálózatról, amiről Mateusz Morawiecki lengyel kormányfő is beszámolt²⁸ a Twitteren.

A háború kitörése tehát újra egységet teremtett a visegrádi csoporton belül, azonban Ukrajna segítségének mértékét és módjait illetően továbbra is mutatkoznak különbségek Magyarország és a többi V4-állam között. Csehország és Lengyelország már a háború kitörése előtt is juttatott hadianyagot

²⁰ A kölcsönös előnyökön és tiszteleten alapul a magyar-orosz együttműködés. *Origo*, 2022. január 20.

²¹ Orbán Viktor: Ha van orosz gáz, van rezsicsökkentés, ha nincs orosz gáz, nincs rezsicsökkentés. *Origo*, 2022. február 1.

²² Tárnok Balázs: Why Is Hungary «Blocking» Ukraine's NATO Accession? *The Washington Times*, 2021. június 25.

²³ Orbán Viktor: Magyarország elítéli Oroszország katonai fellépését – a nap hírei. *Infostart*, 2022. február 24.

²⁴ Orbán Viktor is reagált Vlagyimir Putyin döntéseire. *Infostart*, 2022. február 22.

²⁵ Orbán Viktor Volodimir Zelenszkijel tárgyal az ukrán válságról. *Infostart*, 2022. február 22.

²⁶ Orbán Viktor az ukrán határon: a jövő héten lesz szükségünk lélekjelenlétre. *Portfolio*, 2022. február 26.

²⁷ Magyarország is támogatja, napokon belül bevezethetik a nyugati országok a legsúlyosabb szankciót Oroszország ellen. *Hvg.hu*, 2022. február 26.

²⁸ Mateusz Morawiecki [@MorawieckiM]: Rozmawiałem dzisiaj ponownie z premierem Węgier V. Orbanem [Tweet]. *Twitter*, 2022. február 26.

Ukrajnába – előbbi lőszert és egészségügyi eszközöket ajándékozott,²⁹ utóbbi légvédelmi rakétarendszerekkel is támogatta³⁰ Ukrajnát. Ukrajna fegyverekkel és lőszerrel való ellátása Csehország³¹ és Lengyelország³² részéről a háború kitörése után is folytatódott. Szlovákia ehhez hasonlóan humanitárius segéllyel³³ és lőszerrel³⁴ támogatta keleti szomszédját. Bár a humanitárius segítségnyújtásból Magyarország is kiveszi³⁵ a részét, Orbán Viktor miniszterelnök leszögezte,³⁶ hogy Magyarország – az ukrán kormány kérése³⁷ ellenére – nem küld fegyvereket Ukrajnába, és hogy Magyarországnak ki kell maradnia a háborúból.

Az orosz politikával kapcsolatos korábbi eltérő megközelítés egyéb térségi együttműködéseknek is teret adott. Mind a csehek, mind a szlovákok markánsan konfrontatívabb hangot ütnek meg Oroszországgal szemben, mint korábban, és igyekeztek látványosan kifejezni elköteleződésüket a Nyugat mellett. Ezt szolgálta a slavkovi hármak (Ausztria, Csehország, Szlovákia – „S3”) közös szolidaritási látogatása³⁸ is Kijevben. Ahogyan erre Navracsics Tibor felhívja³⁹ a figyelmet, az orosz–ukrán válság továbbá új életet lehel a már halódó weimari hármak (Franciaország, Németország, Lengyelország – „W3”) együttműködésébe, amely potenciálisan szintén nem jó hír a V4 számára.

Az Oroszországgal kapcsolatos viszony az eddigi legnagyobb töréspontnak bizonyult a visegrádiak együttműködésében. A V4-en belüli megosztottság kapcsán Szijjártó Péter külügyminiszter korábban elmondta:⁴⁰ „a visegrádi csoport sosem arról szólt, hogy mindig mindenben mindenkinek egyet kell értenie. Sőt, az ereje részben abban áll, hogy tudjuk és elismerjük, mindig voltak,

²⁹ K. Kiss Gergely: *Háborús veszélyre figyelmeztet a cseh kormányfő*. *Napi.hu*, 2022. február 20.

³⁰ Zeöld Zsombor: *Lengyel „Villám” rakétarendszerek érkeztek Ukrajnába*. *Növekedés.hu*, 2022. február 14.

³¹ *A csehek és a szlovákok is nagy értékű katonai szállítmányokkal segítik Ukrajnát*. *Portfolio*, 2022. február 26.

³² Szabó Dániel: *Orosz–ukrán háború: elesett Melitopol, szűkül az ostromgyűrű Kijev körül*. *Napi.hu*, 2022. február 26.

³³ *Szlovákia egymillió eurós humanitárius segínyt nyújt Ukrajnának*. *Új Szó*, 2022. február 25.

³⁴ Komjáthy Lóránt: *Szlovákia katonai ellátmányt küld Ukrajnába*. *Körkép.sk*, 2022. február 26.

³⁵ K. B. G.: *Humanitárius folyosót nyit Magyarország*. *Világgazdaság*, 2022. február 25.

³⁶ Orbán: *Magyarország nem küld katonákat és fegyvereket Ukrajnába*. *Euronews*, 2022. február 23.

³⁷ *Ukrajna katonai eszközöket igényelt Magyarországtól*. *Infostart*, 2022. február 22.

³⁸ *Korčok: Az S3 minisztereknek ukrainai látogatása a „hármasszolidaritás” jele*. *Új Szó*, 2022. február 8.

³⁹ Navracsics Tibor: *Weimariak újratöltve*. Európa Stratégia Kutatóintézet, 2022. február 10.

⁴⁰ Őry Mariann: *Nem érdekünk a hidegháború*. *Magyar Hírlap*, 2022. január 12.

vannak és lesznek olyan kérdések, amelyekben másként fogunk gondolkozni. Ahogy eddig sem feszítették szét a véleménykülönbségek a visegrádi kereteket, úgy ezentúl sem fogják.” Korábban a jogállamiság kérdésében is látszott a megosztottság; Csehország és Szlovákia az eddigiekben és várhatóan a jövőben sem nyújt majd segítő kezet Magyarországnak és Lengyelországnak a jogállamisági vitákban. Ezenfelül a V4-szövetségen belül más témák kapcsán is merültek fel komoly viták a partnerek között; gondoljunk csak a cseh–lengyel vitára a határmenti bányászat⁴¹ kapcsán vagy a magyar–szlovák feszültségekre.⁴²

Az egyes kérdésekkel kapcsolatos eltérő álláspont a térségi együttműködések esetében természetes, és ez éppen arra sarkallja a külpolitikai döntéshozókat, hogy a visegrádi együttműködést valódi természete alapján ítéljék meg. A visegrádi szövetség kellően laza ahhoz, hogy egy ilyen nézetkülönbség szétfeszítse, mert a részes államoknak mindig is érdekükben áll majd az együttműködés azokban a kérdésekben, amelyekben az kölcsönös előnyökkel jár. Azonban a V4 mint térségi együttműködés nem kizárólagos, a partnerek számára vannak alternatív térségi kooperációs formák az egyes kérdések kezelésére.

Bár a háború kitörése nagyrészt újra egységet teremtett a visegrádi csoporton belül, az eszkalálódás során képviselt eltérő megközelítés negatívan hatott a csoport kohéziójára. Ez nyilvánvalóan nem segítette a partnerség további mélyítését, továbbá erősítette azt az értelmezést is, miszerint a V4 olyan szövetség, amely bár lehetőséget ad a szoros együttműködésre azokban a kérdésekben, amelyekben a sajátos közép-európai szempontok megjelenítése mindegyik szereplő számára előnyös, átfogóan egyelőre nem alkalmas a térség képviselőit sem a nemzetközi, sem az uniós nagypolitikában.

2022. február 28.

Felhasznált irodalom

A csehek és a szlovákok is nagy értékű katonai szállítmányokkal segítik Ukrajnát. *Portfolio*, 2022. február 26. Online: www.portfolio.hu/global/20220226/a-csehek-es-a-szlovakok-is-nagy-erteku-katonai-szallitmanyokkal-segitik-ukrajnat-529329

⁴¹ Navracsics Tibor: *Testvérháború Európa közepén*. Európa Stratégia Kutatóintézet, 2021. szeptember 30.

⁴² Tárnok Balázs: *Magyar–szlovák feszültségek és a V4 egységének megőrzése*. Európa Stratégia Kutatóintézet, 2021. október 18.

Az orosz–ukrán konfliktus hatása a visegrádi együttműködésre

- Balog B. Jenő: Fiala: Csehország egyértelműen Ukrajna oldalán áll. *Biztonságpiac*, 2022. február 8. Online: <https://biztonsagpiac.hu/fiala-csehország-egyertelmuen-ukrajna-oldalan-all/>
- Domány András: Ukránellenes magyar lépésekről és orosz befolyásról beszélt a lengyel külügy-miniszter-helyettes. *Hvg.hu*, 2022. február 10. Online: https://hvg.hu/vilag/20220210_lengyelország_ukránellenes_magyar_lepesek
- Hadiállapot: sokan menekülnek Kárpátaljáról Magyarországra. *Euronews*, 2022. február 24. Online: <https://hu.euronews.com/2022/02/24/hadiallapot-sokan-menekulnek-karpataljarol-magyarorszagra>
- Jóźwiak, Veronika: Hungary's Relations with Russia. *PISM*, 2021. november 19. Online: <https://pism.pl/publications/hungarys-relations-with-russia>
- K. B. G.: Humanitárius folyosót nyit Magyarország. *Világgazdaság*, 2022. február 25. Online: www.vg.hu/kozelet/2022/02/humanitarius-folyosot-nyit-magyarorszag
- Kémbotrány Csehországban: a 29155-ös egység. *Szabad Európa*, 2021. április 18. Online: www.szabadeuropa.hu/a/csehország-kembotrany-szkripal-vrbetice-oroszország-titkosszolgaltat/31209796.html
- Korçok: Az S3 minisztereinek ukrainai látogatása a „hármasszolidaritás” jele. *Új Szó*, 2022. február 8. Online: https://ujso.com/kozelet/korcok-az-s3-minisztereinek-ukrainai-latogatasa-a-harmasszolidaritass-jele?utm_source=website&utm_campaign=legfrissebb_cikkek
- Magyarország is támogatja, napokon belül bevezethetik a nyugati országok a legsúlyosabb szankciót Oroszország ellen. *Hvg.hu*, 2022. február 26. Online: https://hvg.hu/gazdasag/20220226_swift_oroszország_szankciok_ukrain_haboru
- Navracsics Tibor: *Weimariak újratöltve*. Európa Stratégia Kutatóintézet, 2022. február 10. Online: <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2022/02/09/weimariak-ujratoltve>
- Németh Árpád: Miloš Zeman, a cseh elnök, aki szakított Havel örökségével. *Euronews*, 2021. április 21. Online: <https://hu.euronews.com/2021/05/19/milos-zeman-a-cseh-elnok-aki-szakított-havel-oroksegevel>
- Orbán: Magyarország nem küld katonákat és fegyvereket Ukrajnába. *Euronews*, 2022. február 23. Online: <https://hu.euronews.com/2022/02/23/orban-magyarország-nem-kuld-katonakat-es-fegyvereket-ukrajnaba>
- Orbán Viktor: Ha van orosz gáz, van rezsicsökkentés, ha nincs orosz gáz, nincs rezsicsökkentés. *Origo*, 2022. február 1. Online: www.origo.hu/nagyvilag/20220201-orban-viktor-vlagyimir-putyin-talalkozo-2022-februar-1.html
- Orbán Viktor is reagált Vlagyimir Putyin döntéseire. *Infostart*, 2022. február 22. Online: <https://infostart.hu/kulfold/2022/02/22/orban-viktor-is-reagalt-vlagyimir-putyin-donteseire>
- Orbán Viktor Volodimir Zelenskijel tárgyal az ukrán válságról. *Infostart*, 2022. február 22. Online: <https://infostart.hu/belfold/2022/02/22/orban-viktor-volodimir-zelenskijel-targyal-az-ukrain-valsagrol>
- Orbán Viktor: Magyarország elítéli Oroszország katonai fellépését – a nap hírei. *Infostart*, 2022. február 24. Online: <https://infostart.hu/belfold/2022/02/24/orban-viktor-magyarország-eliteli-oroszország-katonai-fellepeset-a-nap-hirei>
- Orbán Viktor az ukrán határon: a jövő héten lesz szükségünk lélekjelenlétre. *Portfolio*, 2022. február 26. Online: www.portfolio.hu/global/20220226/orban-viktor-az-ukrain-hataron-a-jo-vo-heten-lesz-szuksegunk-lelekjelenletre-529353
- Öry Mariann: Nem érdekünk a hidegháború. *Magyar Hírlap*, 2022. január 12. Online: www.magyarhirnap.hu/kulfold/20220112-nem-erdekunk-a-hideghaboru
- Renczes Ágoston: Itt egy hazaáruló lakik – listázzák és az otthonaiknál zaklatják Szlovákiában a képviselőket, akik megszavazták a védelmi megállapodást az USA-val. *Azonnali*, 2022. február 14. Online: https://azonnali.hu/cikk/20220214_itt-egy-hazaarulo-lakik-listazzak-es-az-otthonaiknal-zaklatjak-szlovakiaban-a-kepviseloket-akik-megszavaztak-a-vedelmi-megallapodast-az-usa-val

- Rendkívüli EU-csúcs: célba vették Oroszországot az új szankciók. *Portfolio*, 2022. február 24. Online: [www.portfolio.hu/global/20220224/rendkivuli-eu-csucs-celba-vettek-orosz-orszagot-az-uj-szankciok-528925](http://www.portfolio.hu/global/20220224/rendkivuli-eu-csucs-celba-vettek-orosz-orosz-orszagot-az-uj-szankciok-528925)
- Sinkovics Ferenc: Moszkva ellen, Moszkva mellett? *Demokrata*, 2022. február 21. Online: <https://demokrata.hu/vilag/moszkva-ellen-moszkva-mellett-488667/>
- Szabó Dániel: Orosz-ukrán háború: elesett Melitopol, szűkül az ostromgyűrű Kijev körül. *Napi.hu*, 2022. február 26. Online: www.napi.hu/nemzetkozi-gazdasag/orosz-hadse-reg-ukrajna-fekete-tenger-kije-mariupol-tamadas-haboru.747035.html
- Szlovákia egymillió eurós humanitárius segílyt nyújt Ukrajnának. *Új Szó*, 2022. február 25. Online: https://uj szo.com/kozelet/szlovakia-egymillio-euro-humanitarius-se-gelyt-nyujt-ukrajnának?fbclid=IwAR150gLUK9t82JFAI8dimPUtk0NOkrdyfHQ-iesd_eGbg-GPMkQ_27orMqcQ
- Tárnok, Balázs: Why Is Hungary 'Blocking' Ukraine's NATO Accession? *The Washington Times*, 2021. június 25. Online: <https://m.washingtontimes.com/news/2021/jun/25/why-is-hungary-blocking-ukraines-nato-accession/>
- Tárnok Balázs: Magyar-szlovák feszültségek és a V4 egységének megőrzése. Európa Stratégia Kutatóintézet, 2021. október 18. Online: <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2021/10/18/magyar-szlovak-feszultsegek-es-a-v4-egysegenek-megorzese>
- Tárnok Balázs: Veszélyt jelent-e a V4 egységére az új cseh kormány? Európa Stratégia Kutatóintézet, 2022. január 25. Online: <https://eustrat.uni-nke.hu/hirek/2022/01/25/veszelyt-jelent-e-a-v4-egysegere-az-uj-cseh-kormany>
- Ukrajna katonai eszközöket igényelt Magyarországtól. *Infostart*, 2022. február 22. Online: <https://infostart.hu/kulfold/2022/02/22/ukrajna-katonai-eszkozokat-igenyelt-magyar-orszagtól>
- Vass István: Feláldozza-e Orbán a V4-ket Moszkváért? *#moszkvater*, 2022. február 15. Online: <https://moszkvater.com/felaldozza-e-orban-a-v4-ket-moszkvaert/>
- Veres Kristóf György: Not Just Gas: Why Europe Is Reluctant to Follow the U.S. on Ukraine. *The National Interest*, 2022. február 28. Online: <https://nationalinterest.org/feature/not-just-gas-why-europe-reluctant-follow-us-ukraine-200620>
- Zeöld Zsombor: Lengyel „Villám” rakétarendszerek érkeztek Ukrajnába. *Növekedés.hu*, 2022. február 14. Online: <https://novekedes.hu/mag/lengyel-villam-raketarendszerek-erkeztek-ukrajnaba>